

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL IAȘI

Iași, Str. Elena Doamna, nr. 1A, cod poștal 700398
telefon 0232-235033, 0332-403827, fax 0232-255907, 0232-217808
e-mail ca-iasi@just.ro, operator de date cu caracter personal nr. 3067

Secția penală și pentru cauze cu minori

Nr. 3362/A/ 2015

Minuta
întâlnirii trimestriale din data de 26 iunie 2015
- trimestrul al II-lea al anului 2015 -

La întâlnire au participat ...

Titlul 1 - Modul de soluționare a declarației de abținere formulată de un judecător care a judecat o cerere de revizuire și care este investit cu o nouă cerere de revizuire formulată de aceeași persoană, împotriva aceleiași sentințe penale și pentru aceleași motive

- 1.1. Materia – drept procesual penal
- 1.2. Subcategoria – incompatibilitatea și strămutarea
- 1.3. Obiect Ecris – abținere
- 1.4. Actul normativ – Codul de procedură penală
- 1.5. Articole aplicabile – art. 64, art. 66 Cod procedură penală

Abstract – rezumatul soluției însușite

Nu se află în situația de incompatibilitate prevăzută de art. 64 lit. f) Cod procedură penală *judecătorul care a judecat o cerere de revizuire și care este investit cu o nouă cerere de revizuire formulată de aceeași persoană, împotriva aceleiași sentințe penale și pentru aceleași motive de fapt și de drept (soluție adoptată în mod unanim).*

Argumente

Mai multe opinii exprimate:

Într-o primă opinie se consideră că declarația de abținere este admisibilă, considerând că este incident cazul de incompatibilitate prevăzut de art. 64 lit. f) Cod de procedură penală - judecătorul este incompatibil dacă există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea judecătorului este afectată.

Într-o altă opinie se consideră că o astfel de declarație de abținere trebuie respinsă, cu motivarea că, în acord cu decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.36/2009, o nouă cerere de revizuire, formulată de aceeași persoană și întemeiată pe aceleași teme legal, motive și apărări, cu cele dintr-o cerere anterioară, este inadmisibilă, operând autoritatea de lucru judecat a hotărârii prin care a fost respinsă cererea anterioară de revizuire (încheierea din 1.04.2015, dosar nr. 608/89/2015).

Argumentele soluției:

Soluția este în sensul respingerii ca nefondată a cererii de abținere în ipoteza dată, dacă instanța competentă să soluționeze cererea de abținere stabilește că există identitate de persoane revizuite pe aceleași motive de fapt și de drept invocate și împotriva aceleiași sentințe penale, judecătorul cauzei de revizuire fiind investit să soluționeze cererea de revizuire în acord cu decizia nr. 36/2009 a Înaltei Curți de Casație și Justiție în interesul legii, acesta nefiind în situația de incompatibilitate prevăzută de art. 64 lit. f Cod procedură penală.

Titlul 2 - Posibilitatea judecătorului de drepturi și libertăți/judecătorului de cameră preliminară/instanței de a modifica, la cererea inculpatului aflat în arest la domiciliu, conținutul obligației prevăzute la art. 221 alin. 2 lit. b Cod procedură penală, stabilită în sarcina inculpatului prin încheierea prin care s-a dispus față de acesta măsura preventivă a arestului la domiciliu.

2.1. Materia – drept procesual penal

2.2. Subcategorie – arestul la domiciliu

2.3. Obiect Ecris – modificare conținut arest la domiciliu

2.4. Act normativ – Codul de procedură penală

2.5. Articole aplicabile - art. 221 alin. 2 lit. b Cod procedură penală

Abstract – rezumatul soluției însușite

Judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de camera preliminară, instanța de judecată nu poate modifica conținutul obligației prevăzută de art. 221 alin. 2 lit. b Cod procedură penală, stabilită în sarcina inculpatului prin încheierea de luare a măsurii arestului la domiciliu (adoptată cu unanimitate).

Argumente

Mai multe opinii exprimate.

În **opinia majoritară a judecătorilor Secției penale a Tribunalului Vaslui se consideră** că judecătorul de drepturi și libertăți/judecătorul de cameră preliminară/instanța **poate modifica**, la cererea inculpatului aflat în arest la domiciliu, conținutul obligației prevăzute la art. 221 alin. 2 lit. b Cod procedură penală, și stabilite în sarcina inculpatului prin încheierea prin care s-a dispus față de

acesta măsura preventivă a arestului la domiciliu, **după audierea martorului, în privința căruia s-a impus pentru inculpat interdicția de a lua legătura.**

Opinia minoritară este în sensul că nu poate fi modificat conținutul obligației prev. la art. 221 alin. 2 lit. b Cod procedură penală, și stabilite în sarcina inculpatului prin încheierea prin care s-a dispus față de acesta măsura preventivă a arestului la domiciliu, întrucât o astfel de posibilitate nu este reglementată de Codul de procedură penală și nici de Legea nr. 254/2013, așa cum este prevăzut în cazul controlului judiciar.

Argumentele soluției:

Obligația stabilită prin dispozițiile art. 221 alin. 2 lit. b Cod procedură penală este de esența măsurii arestului la domiciliu, face parte din conținutul obligatoriu al măsurii preventive impusă, obligația este imperativă și nu se află la latitudinea judecătorului de a o dispune sau nu ca în cazul măsurilor preventive neprivative de libertate. Pe acest considerent legiuitorul nu a prevăzut un text de lege similar articolului 215 alin. 8 și 9 Cod procedură penală care să permită organului judiciar să modifice conținutul măsurii arestului la domiciliu prin impunerea unor noi obligații ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial.

Titlul 3 - Obligatorietatea/facultatea procurorului de a participa la ședințele de judecată în cauzele având ca obiect plângeri împotriva soluțiilor de clasare sau de renunțare la urmărire penală dispuse de procuror (340 Cod de procedură penală), respectiv în procedura de cameră preliminară reglementată de art. 345-347 C.p.p. Problema a apărut în urma deciziilor Curții Constituționale nr. 599/2014 și 641/2014.

3.1. Materia – drept procesual penal

3.2. Subcategorie – cauze soluționate de judecătorul de cameră preliminară

3.3. Obiect Ecris – plângere împotriva soluțiilor de urmărire sau netrimitere în judecată

3.4. Act normativ – Codul de procedură penală

3.5. Articole aplicabile - art. 340, art. 341 Cod procedură penală

Abstract – rezumatul soluției însușite

În cauzele având ca obiect plângeri împotriva soluțiilor de clasare sau de renunțare la urmărire penală dispuse de procuror (340 Cod de procedură penală), respectiv în procedura de cameră preliminară reglementată de art. 345-347 C.p.p., citarea/înștiințarea procurorului este obligatorie pentru asigurarea principiilor oralității și contradictorialității, așezarea drepturilor apărării deopotrivă cu cele ale acuzării fiind de esența unui proces echitabil care implică și egalitate de arme, participarea procurorului fiind la latitudinea acestuia (soluție adoptată în mod unanim).

Argumente:

O primă opinie, **majoritară**, este în sensul participării obligatorii a procurorului.

In **opinia minoritară** este obligatorie doar citarea procurorului, participarea acestuia fiind facultativă, nefiind aplicabil principiul prevăzut de art. 363 Cod de procedură penală, pentru judecata în primă instanță. Din considerentele Deciziilor C.C.R. mai sus menționate, rezultă doar obligativitatea citării/înștiințării procurorului pentru asigurarea contradictorialității.

Argumentele soluției:

Din considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 599/2014 și nr. 641/2014 rezultă obligativitatea citării/înștiințării procurorului, pentru asigurarea principiilor oralității și contradictorialității procedurii, prin citare, judecătorul de cameră preliminară asigurând ”posibilitatea participării atât a inculpatului cât și a procurorului la soluționarea plângerii, așezarea drepturilor apărării deopotrivă cu cele ale acuzării fiind de esența unui proces echitabil care implică și egalitatea de arme” (pct. 43 Decizia nr. 599/2014).

Față de obiectul camerei preliminare, atribuțiile și funcțiile procurorului reglementate de lege (dispozițiile art. 63 din Legea 304/2004) este de dorit ca procurorul să participe la judecarea acestor cauze.

Titlul 4 - Dacă instanța sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției poate schimba modalitatea de executare a pedepsei stabilite de procuror în sensul de a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei, în baza Codului penal de la 1969, în cazul în care procurorul a stabilit suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei. Dacă procurorul poate prin acordul de recunoaștere a vinovăției să rețină circumstanțe atenuante în favoarea inculpatului, cu consecința reducerii limitelor de pedeapsă, și dacă poate impune interdicția exercitării unei profesii, ca pedeapsă complementară

- 4.1. Materia – drept procesual penal
- 4.2. Subcategorie – cauze soluționate de instanța de judecată
- 4.3. Obiect Ecris – acordul de recunoaștere a vinovăției
- 4.4. Act normativ – Codul de procedură penală
- 4.5. Articole aplicabile - art. 479 – 485 Cod procedură penală

Abstract - rezumatul soluției însușite

Instanța de judecată investită cu soluționarea acordului de recunoaștere a vinovăției poate modifica modalitatea de executare a pedepsei din suspendare sub supraveghere în suspendare condiționată, poate pronunța o pedeapsă mai ușoară, sub condiția stipulată în art. 485 lit. a Cod procedură penală, de a nu crea pentru inculpat o situație mai grea decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, în situația admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției (soluție adoptată în unanimitate).

Reținerea circumstanțelor agravante și a celor atenuante în cuprinsul acordului de recunoaștere a vinovăției, de procuror, este posibilă și necesară.

Obiect al negocierii îl constituie inclusiv conținutul și felul pedepsei complementare.

Argumente:

Opinia majoritară a judecătorilor Secției penale a Tribunalului Vaslui este că:

- a) nu poate fi modificată modalitatea de executare a pedepsei, din suspendare sub supraveghere în suspendare condiționată, modificări putând fi aduse doar în ceea ce privește cuantumul pedepsei și doar în favoarea inculpatului;
- b) reținerea circumstanțelor atenuante este atributul exclusiv al instanței de judecată;
- c) da, procurorul poate solicita impunerea/interdicția exercitării unei profesii, pedeapsă complementară.

Argumentele soluției:

Instanța de judecată investită cu soluționarea acordului de recunoaștere a vinovăției poate modifica modalitatea de executare a pedepsei din suspendare sub supraveghere în suspendare condiționată, poate pronunța o pedeapsă mai ușoară, sub condiția stipulată în art. 485 lit. a Cod procedură penală, de a nu crea pentru inculpat o situație mai grea decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, în situația admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției.

Pedeapsa cu privire la care procurorul și inculpatul ajunge la un acord trebuie să aibă în vedere nu doar minimul și maximul special prevăzut de lege ci și cauzele prevăzute de lege care pot avea ca efect mărirea sau micșorarea acesteia, cu excepția celei prevăzute de art. 396 alin. 10 Cod procedură penală, așa încât poate, prin acord, să rețină circumstanțe atenuante în favoarea inculpatului cu consecința reducerii limitelor de pedeapsă.

Acordul de recunoaștere a vinovăției cuprinde atât încadrarea juridică a faptei și pedeapsa prevăzută de lege, dar și cuantumul pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord, printre toate celelalte elemente obligatorii care reprezintă conținutul acordului și asupra cărora se poartă negocierea (art. 482 C. pr. penală).

Întrucât instanța de judecată analizează acordul de recunoaștere a vinovăției și din perspectiva legalității pedepsei negociate, reținerea de procuror a circumstanțelor atenuante și a celor agravante în cuprinsul acordului este posibilă și necesară.

Totodată acordul de recunoaștere a vinovăției are ca obiect și felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia (art. 479 C. pr. pen.).

În consecință, obiect al negocierii îl constituie inclusiv cuantumul și felul pedepsei complementare.

Titlul 5 - Dacă în interpretarea art. 345 al. 3 Cod de procedură penală, comunicarea privind menținerea dispoziției de trimitere în judecată sau de restituire a cauzei o poate face doar procurorul care a întocmit rechizitoriul, cu confirmarea prim-procurorului, sau poate fi făcută și de procurorul de ședință la termenul de judecată stabilit de judecătorul de cameră preliminară. Dacă comunicarea poate fi făcută doar în scris sau și verbal de procurorul de ședință.

5.1. Materia – drept procesual penal

5.2. Subcategorie – cauze soluționate de judecătorul de cameră preliminară

5.3. Obiect Ecris – infracțiuni (judecata în camera preliminară, fond/contestație)

5.4. Act normativ – Codul de procedură penală

5.5. Articole aplicabile – 345 alin. 3 Cod procedură penală

Abstract - rezumatul soluției însușite

Comunicarea privind menținerea dispoziției de trimitere în judecată sau de restituire a cauzei o poate face doar procurorul care a întocmit rechizitoriul, cu confirmarea prim-procurorului, în scris (art. 345 alin. 3 Cod procedură penală) (soluție adoptată în mod unanim).

Argumente

Intr-o opinie se consideră că, în situația menționată comunicarea o poate face doar procurorul care a întocmit rechizitoriul, cu confirmarea prim-procurorului, în scris, nefiind suficientă doar precizarea verbală în acest sens a procurorului de ședință (procuror care a și întocmit rechizitoriul).

Argumentele soluției:

Comunicarea privind dispoziția de trimitere în judecată sau de restituire a cauzei o poate face doar procurorul care a întocmit rechizitoriul, cu confirmarea prim-procurorului, în scris (art. 345 alin. 3 Cod procedură penală).

Titlul 6 - Admisibilitatea cererii condamnatului de reabilitare de drept. Aplicarea legii penale mai favorabile privind reabilitarea

6.1. Materia – drept procesual penal

6.2. Subcategorie – procedura reabilitării, cauze soluționate de instanța de executare

6.3. Obiect Ecris – reabilitarea de drept

6.4. Act normativ – Codul de procedură penală

6.5. Articole aplicabile - 528 Cod procedură penală

Ipoteză:

La nivelul Judecătoriei Vaslui problema **de** drept care a generat practică neunitară este cea privitoare la cererile de reabilitare formulate de persoanele condamnate la pedeapsa închisorii pentru care s-a dispus în temeiul art. **81** Cod penal din **1969** suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Astfel, unele complete au admis cererile de reabilitare reținând următoarele:

Potrivit dispozițiilor art.**527** Cod procedură penală, reabilitarea are loc fie de drept în cazurile prevăzute de art.**150** sau **165** din Codul penal, fie la cerere, acordată de instanța judecătorească, în condițiile prevăzute în prezentul capitol.

Întrucât la data de **01.02.2014** a intrat în vigoare noul Cod penal, instanța urmează a analiza care este legea penală mai favorabilă.

Având **în** vedere succesiunea în timp **a** două legi penale, instanța în temeiul **art. 6** Noul Cod penal urmează să le aibă în vedere pe acelea care îi sunt mai favorabile condamnatului.

Conform art. **6** alin.**7** Noul Cod penal, prima etapă în aplicarea legii penale mai favorabile este compararea pedepselor definitiv aplicate conform Codului penal din **1969** cu maximul special prevăzut de Noul Cod penal pentru infracțiunea respectivă și dacă este cazul, micșorarea pedepselor la maximul special prevăzut de legea nouă.

În a doua etapă, instanța va determina legea mai favorabilă prin compararea instituției reabilitării din cele două legi.

Noul Cod penal a reformulat condițiile reabilitării de drept, atât în ceea ce privește domeniul de incidență cât și sub aspectul termenelor.

În cazul pedepselor a căror executare a fost suspendată condiționat sub imperiul Codului penal din **1969** (măsură de individualizare pe care noul Cod penal nu o mai prevede) sunt aplicabile dispozițiile art. **15** alin.1, **2** din legea nr. **187/2012** conform căreia „ (1) Măsura suspendării condiționate a executării pedepsei aplicată în baza Codului penal din **1969** se menține și după intrarea în vigoare a noului Cod penal. (2) Regimul suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute la alin. 1, inclusiv sub aspectul revocării sau anulării acesteia este cel prevăzut de Codul penal din **1969**”.

Întrucât regimul acestei instituții include și reabilitarea, la momentul împlinirii termenului de încercare, chiar după intrarea în vigoare a noului Cod penal, acești condamnați vor fi reabilitați de drept în virtutea art. **86** Cod penal din **1969**.

În aceste condiții, instanța a constatat că legea penală mai favorabilă este Codul penal din **1969**.

La nivelul altui complet cererile de reabilitare au fost respinse ca inadmisibile, reținând următoarele:

Dispozițiile de procedură sunt de imediată aplicare, potrivit art. **3** din Legea nr. **255/2013**, astfel că, raportat la momentul formulării cererii de reabilitare, respectiv **09.01.2015**, în prezenta cauză, sunt incidente dispozițiile art.**527** și urm.

Potrivit art. **527** Cod procedură penală, reabilitarea are loc, fie de drept, fie la cerere, acordată de instanța de judecată.

De asemenea, art. **528** Cod procedură penală prevede că, la împlinirea termenului de **3** ani prevăzut la art. **165** din Codul penal, dacă persoana condamnată nu a mai săvârșit o altă infracțiune, autoritatea care ține evidența cazierului judiciar va șterge din oficiu mențiunile privind pedeapsa aplicată condamnatului.

În aceste condiții rezultă ca ștergerea mențiunilor privind condamnările petentului se efectuează de autoritatea care ține evidența cazierului judiciar (în cazul persoanelor fizice) prin simplul efect al împlinirii termenului prevăzut de lege pentru reabilitarea de drept, iar art. **529** Cod procedură penală atribuie instanțelor de judecată doar competența să se pronunțe asupra reabilitării judecătorești.

De asemenea, potrivit dispozițiile art. **32** din Legea nr. **290/2004** privind cazierul judiciar persoana care figurează în evidența cazierului judiciar poate cere rectificarea datelor înscrise sau a notărilor provizorii dacă acestea nu corespund situației reale sau dacă înregistrarea lor nu s-a făcut cu respectarea dispozițiilor legale.

În plus, art. **33** din Legea nr. **290/2004** privind cazierul judiciar stipulează că persoanei căreia i s-a respins cererea de rectificare a cazierului judiciar poate introduce contestație, în termen de **30** de zile de la comunicare, la judecătoria în a cărei rază teritorială de competență domiciliază.

(sentința penală nr. **304/2015** a Judecătoriei Vaslui a fost desființată în integralitate prin decizia penală nr. **72** din **28.04.2015** a Tribunalului Vaslui în sensul admiterii contestației și constatării intervenirii reabilitării de drept).

Abstract - rezumatul soluției însușite

Cererile de reabilitare formulate de persoane condamnate la pedeapsa închisorii pentru care s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei sunt admisibile pentru considerente de asigurare a liberului acces la justiție și pentru a evita lipsa de reglementare din

Legea nr. 290/2004 care, în art. 32, se referă la rectificări ale datelor înscrise sau a notărilor provizorii dacă acestea nu corespund situației reale. Însă dispoziția înscrisă în art. 528 Cod procedură penală care reglementează ștergerea mențiunilor privind pedeapsa aplicată condamnatului de către autoritatea care ține evidența cazierului judiciar, la momentul intervenirii reabilitării de drept, trebuie să fie suficientă pentru aplicarea ei în lipsa unor dispoziții exprese în Legea privind cazierul judiciar (soluție adoptată în mod unanim).

Argumente

Opinia judecătorilor Secției penale a Tribunalului Vaslui este în sensul că, cererile de reabilitare formulate de persoanele condamnate la pedeapsa închisorii pentru care s-a dispus în temeiul art. 81 Cod penal din 1969 suspendarea condiționată a executării pedepsei sunt admisibile, pentru considerentele expuse în decizia penală nr. 72/D.C din 28 aprilie 2015 a Tribunalului Vaslui.

Argumentele soluției:

Cererile de reabilitare formulate de persoane condamnate la pedeapsa închisorii pentru care s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei sunt admisibile pentru considerente de asigurare a liberului acces la justiție și pentru a evita lipsa de reglementare din Legea nr. 290/2004 care, în art. 32, se referă la rectificări ale datelor înscrise sau a notărilor provizorii dacă acestea nu corespund situației reale. Însă dispoziția înscrisă în art. 528 Cod procedură penală care reglementează ștergerea mențiunilor privind pedeapsa aplicată condamnatului de către autoritatea care ține evidența cazierului judiciar, la momentul intervenirii reabilitării de drept, trebuie să fie suficientă pentru aplicarea ei în lipsa unor dispoziții exprese în Legea privind cazierul judiciar.

Este de reținut că în cazul reabilitării de drept a condamnatului la o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării nu se pune problema aplicării legii penale mai favorabile întrucât dispozițiile art. 15 alin. 1 și 2 din Legea 187/2012 obligă la aplicarea regimului suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzut de Codul penal din 1969, sub aspectul tuturor efectelor hotărârii judecătorești de condamnare.

Examinând instituția reabilitării, reglementarea din Codul penal în vigoare, atât cu privire la reabilitarea de drept cât și cu privire la reabilitarea judecătorească, sub aspectul condițiilor, termenelor, modului de calcul al termenelor, efectelor etc., este legea penală mai favorabilă.

Dacă vor fi aplicate dispozițiile privind reabilitarea din legea nouă ca fiind mai favorabilă, acestea se vor raporta la pedepse executate, reduse sau înlocuite conform art. 6 alin. 1-6 (art. 6 alin. 7 Cod penal), respectiv la maximumul special al pedepsei închisorii sau amenzii penale prevăzut de legea nouă sau la pedeapsa amenzii – acolo unde este cazul.

Titlul 7 – Analiza efectelor deciziei pronunțate de Curtea Constituțională la 30.04.2015 (nepublicată), prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. art. 235 alin. (1) Cod procedură penală

7.1. Materia – drept procesual penal

7.2. Subcategorie – cauze soluționate de judecătorul de drepturi și libertăți

7.3. Obiect Ecris – prelungire arestare preventivă

7.4. Act normativ – Codul de procedură penală

7.5. Articole aplicabile – 235 Cod procedură penală

Abstract – rezumatul soluției însușite

Termenul de cel puțin 5 zile prevăzut în art. 235 alin. 1 Cod procedură penală se calculează pe unități pline de timp, ca în cazul termenelor substanțiale, întrucât, termenul este un termen reglementat în materia măsurilor preventive, în componența sa intră un termen pur substanțial, respectiv durata arestării preventive de 5 zile (adoptată cu majoritate).

Argumente

Mai multe opinii exprimate:

În **opinia majoritară a judecătorilor Secției penale din cadrul Tribunalului Iași** se consideră că termenul de cel puțin 5 zile prevăzut în art. 235 alin. 1 Cod procedură penală se calculează pe unități pline de timp, ca în cazul termenelor substanțiale, întrucât, termenul este un termen reglementat în materia măsurilor preventive, în componența sa intră un termen pur substanțial, respectiv durata arestării preventive de 5 zile.

Au fost analizate două aspecte, vizând natura termenului de 5 zile la care face referire art. 235 alin. (1) Cod procedură penală și sancțiunile aplicabile în ipoteza nerespectării acestui termen de către procuror.

Cu privire la natura termenului, opinia exprimată de judecătorii care au participat la ședința de învățământ profesional organizată la data de 06.05.2015 a fost în sensul că termenul de 5 zile prevăzut în art. 235 alin. (1) Cod procedură penală este un termen procedural, în accepțiunea art. 268 alin. (2) Cod procedură penală.

Desigur, este necesar a se vedea și considerentele Hotărârii Curții Constituționale, care încă nu a fost publicată în monitorul Oficial și în care este posibil a se statua asupra naturii acestui termen.

Cu privire la sancțiunea aplicabilă pentru nerespectarea termenului s-a avut în vedere opinia exprimată de Curtea Constituțională cu privire la incidența art. 268 alin. (1) Cod procedură penală, în conformitate cu care nerespectarea termenului de 5 zile atrage decăderea procurorului din exercițiul dreptului și nulitatea propunerii de prelungire a măsurii preventive efectuate peste termen.

Într-o **altă opinie, minoritară**, se consideră că termenul prevăzut de art. 235 alin. 1 este un termen procedural, este un termen de regresivitate și se calculează pe zile libere, având în vedere sancțiunile aplicabile în ipoteza nerespectării acestui termen de procuror, prevăzut de art. 268 alin. 1 Cod procedură penală. Termenul se prorogă în condițiile prevăzute de lege (art. 269 alin. 4)

Argumentele soluției:

Termenul de cel puțin 5 zile prevăzut în art. 235 alin. 1 Cod procedură penală se calculează pe unități pline de timp, ca în cazul termenelor substanțiale, întrucât, termenul este un termen reglementat în materia măsurilor preventive, în componența sa intră un termen pur substanțial, respectiv durata arestării preventive de 5 zile, iar prin Decizia nr. 336/30 aprilie 2015 Curtea Constituțională a stabilit că propunerea de prelungire a măsurii arestării preventive nu poate fi depusă cu mai puțin de 5 zile înainte de expirarea duratei măsurii preventive, iar depunerea propunerii de prelungire cu mai puțin de 5 zile înainte de expirarea arestării preventive atrage vătămările menționate (citat pct. 42 din decizie). Termenul instituit

de lege protejează libertatea persoanei care este un drept extraprocesual al inculpatului și are natura unui termen substanțial.

Titlul 8 – Modalitatea de aplicare a dispozițiilor art. 399 alin. (1) Cod procedură penală în situația în care inculpatul a fost arestat preventiv în procedura de camera preliminară și mandatul de arestare preventivă nu a fost pus în executare până la data pronunțării hotărârii în primă instanță

- 8.1. Materia – drept procesual penal
- 8.2. Subcategorie – cauze soluționate de instanța de judecată
- 8.3. Obiect Ecris –
- 8.4. Act normativ – Codul de procedură penală
- 8.5. Articole aplicabile – 399 Cod procedură penală

Abstract – rezumatul soluției însușite:

În ipoteza dată, în deliberare, instanța de judecată trebuie să se pronunțe asupra măsurii arestării preventive în lipsa inculpatului, în baza art. 399 Cod procedură penală, în mod corespunzător soluției pe care o pronunță (soluție adoptată în mod unanim).

Argumente

Textul de lege se referă la obligația instanței de judecată de a se pronunța, prin hotărâre, asupra menținerii, revocării, înlocuirii ori încetării de drept a măsurii, însă, pentru a putea proceda la aceasta, este necesar ca măsura preventivă să aibă substanță or, în ipoteza unei dispoziții de menținere a unei stări de arest care nu este efectivă, verificarea îndeplinirii condițiilor legale ar trebui să aibă loc înainte de expirarea duratei ei deși, în situația dată, nu se poate vorbi de o durată a măsurii în condițiile în care ea nu a fost pusă în executare.

În plus, dacă se atacă soluția, *se naște și pentru* instanța de apel obligația să verifice măsura în aceleași condiții - înainte de expirarea duratei ei - cu toate că măsura nu a fost pusă în executare.

A fost exprimată opinia că, în această situație, s-ar impune a se constata, prin sentință, în cazul întrunirii tuturor cerințelor legale, că s-a luat o măsură legală, temeinică și care este în vigoare la data pronunțării hotărârii, soluție de preferat celei de menținere a măsurii având în vedere reglementarea actuală, ce presupune existența unei durate a măsurii preventive și verificarea ei periodică într-un interval determinat de timp.

Argumentele soluției:

În ipoteza dată, în deliberare instanța de judecată trebuie să se pronunțe asupra măsurii arestării preventive dispusă în lipsa inculpatului, în baza art. 399 Cod procedură penală, în mod corespunzător soluției pe care o pronunță.

Spre deosebire de reglementările din art. 207 și art. 208 Cod procedură penală, conform cărora judecătorul de cameră preliminară/instanța de judecată sunt obligate să verifice din oficiu legalitatea și temeinicia măsurii preventive înainte de expirarea duratei acesteia,

sintagmă care implică că măsura preventivă este în executare, dispozițiile art. 399 alin. 1 Cod procedură penală nu fac o asemenea distincție.

Pe de altă parte, conform art. 231 alin. 6 și 7 Cod procedură penală, măsura arestării preventive și executarea mandatului de arestare preventivă sunt supuse confirmării, conform procedurii reglementată, completului la care se află spre soluționare dosarul cauzei, indiferent de verificarea efectuată de instanța fondului cauzei (când se impune menținerea măsurii).

Titlul 9 – citarea persoanelor interesate la soluționarea plângerii împotriva soluțiilor de neurmărire sau de netrimitere în judecată

9.1. Materia – drept procesual penal

9.2. Subcategorie – cauze soluționate de judecătorul de cameră preliminară

9.3. Obiect Ecris – plângere împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată

9.4. Act normativ – Codul de procedură penală

9.5. Articole aplicabile – 341 Cod procedură penală

Abstract – rezumatul soluției însușite

Este necesară citarea tuturor persoanelor care sunt acuzate de comiterea unei infracțiuni, cel puțin din perspectiva soluției care poate fi pronunțată conform art. 341 alin. 6 lit. b Cod procedură penală (soluție adoptată majoritar).

Argumente

Mai multe opinii exprimate la nivelul judecătorilor secției penale a Judecătoriei Iași:

Un punct de vedere (majoritar) pledează pentru citarea la soluționarea plângerii împotriva soluțiilor de neurmărire penală sau de netrimitere în judecată doar a subiecților procesuali și a părților, pentru următoarele argumente:

- Considerentele deciziei 599/20.10.2014 a CCR, în care se menționează expres: „din perspectiva contradictorialității și oralității, ca elemente esențiale ale egalității de arme și ale dreptului la un proces echitabil, Curtea constată că legea trebuie să prevadă posibilitatea părților, subiecților procesuali principali și procurorului de a dezbate, în mod efectiv, observațiile depuse judecătorului de camera preliminară. Așa fiind, pentru realizarea acestor garanții este necesară citarea lor.”

- Un al doilea argument care pledează pentru această soluție este extras din reglementarea art. 305 alin. 1 Cod procedură penală care impune începerea urmăririi penale în mod obligatoriu inițial cu privire la faptă și de abia în condițiile alin 3 al aceluiași articol, cu privire la persoană. Prin urmare, se apreciază că și în situația în care judecătorul de cameră preliminară ar admite plângerea în condițiile art. 341 alin. 6 lit. b Cod procedură penală, adică ar trimite motivat cauza la procuror pentru a începe urmărirea penală, persoana acuzată de comiterea unei infracțiuni nu ar dobândi automat calitatea de suspect, ci doar în condițiile în care ar aprecia procurorul că sunt întrunite condițiile art. 305 alin. 3 Cod procedură penală.

- Un al treilea argument, care ține de maniera propriu-zisă de instrumentare a cauzelor, rezidă în faptul că, în mod frecvent, se constată o imposibilitate de identificare a adresei de domiciliu a persoanelor vizate prin plângerea penală inițială, acestea nefiind prevăzute în

cuprinsul ordonanțelor de clasare sau în cadrul actelor de urmărire penale (în majoritatea situațiilor, doar numele unei persoane nu este suficient pentru identificare domiciliului său în baza de date).

- Un alt argument rezidă în dorința de a evita efectuarea unor cheltuieli judiciare de cele mai multe ori inutile de către persoanele acuzate de săvârșirea unei infracțiuni prin plângerea formulată și față de care nu s-a început urmărirea penală, precum și evitarea expunerii acestor persoane la un stres inerent declanșării unei proceduri judiciare (deplasarea la instanță, ca urmare a citării, implică timp, cheltuieli, reorganizarea activității cotidiene);

- o Un ultim argument este dat de faptul că plângerea formulată la instanță nu este îndreptată împotriva unei anumite persoane, ci împotriva soluției procurorului de caz.

Într-o **altă opinie**, minoritară, susține că se impune citarea la instanță și a persoanelor care sunt acuzate de comiterea unei infracțiuni prin plângerea formulată, chiar și în condițiile în care, întrucât nu s-a început urmărirea penală în personam, acestea nu au dobândit calitatea de suspect. Ca și contraargumente pentru prima opinie exprimată, s-au expus următoarele aspecte: • Decizia Curții Constituționale nr. 599/2014 nu s-a pronunțat ca urmare a sesizării cu această problemă de drept, respectiv dacă se citează doar părțile, sau dacă de citează atât părțile, cât și subiecții procesuali, sau dacă se citează părțile, subiecții procesuali și persoanele care sunt acuzate de comiterea unei infracțiuni prin plângerea inițială și prin plângerea formulată la instanță împotriva soluției procurorului de caz. Prin urmare, este greșit a utiliza o soluție a Curții, pentru a dezlega o problemă de drept cu privire la care Curtea nu s-a pronunțat. Curtea a constatat neconstituționalitatea unui text de lege care prevedea soluționarea plângerii îndreptată împotriva soluției procurorului de caz, „fără participarea petentului, a procurorului, a intimaților”, fără să definească cine anume dobândește calitatea de intimat și potrivit căror criterii. Curtea a arătat că, potrivit procedurii reglementate de art.341 Cod procedură penală, doar procurorul și părțile puteau depune note scrise cu privire la admisibilitatea sau temeinicia plângerii, astfel încât subiecții procesuali erau privați integral de accesul la aceasta procedură. Din această perspectivă, Curtea a constatat că persoana vătămată și suspectul, în calitate de subiecți procesuali principali, nu au posibilitatea de a-și face apărarea cu privire la susținerile petentului, deoarece acestora nu li se comunică un exemplar al plângerii. De asemenea, „persoana care a avut calitatea de inculpat” avea dreptul de a formula cereri și excepții, rezultând astfel că garanția contradictorialității scrise (considerată insuficientă oricum de către Curte) era recunoscută integral doar inculpatului. Cităm: „Principiul egalității armelor — unul dintre elementele conceptului mai larg de proces echitabil — prevede ca fiecare parte să dispună de posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajoasă față de adversarul său. Or, din această perspectivă, Curtea constată că prin absența dezbaterilor contradictorii petentul, partea civilă, partea responsabilă civilmente, suspectul sau persoana vătămată nu numai că nu poate, asemeni persoanei care a avut calitatea de inculpat, să formuleze cereri și să ridice excepții cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale, dar nu poate contesta în nici un fel aceste cereri sau excepții.” În concluzie, Curtea a concluzionat că textul este neconstituțional pentru că nu impune citarea părților și a subiecților procesuali principali, fără a constata că totodată că și faptul că nu se impune citarea persoanelor acuzate de comiterea unei infracțiuni prin plângerea formulată de petent. Rezumând: atunci când Curtea a stabilit că trebuie citate părțile și subiecții procesuali, nu a stabilit că nu trebuie citate persoanele acuzate de comiterea unei infracțiuni prin plângere. Curtea nu s-a pronunțat asupra acestei probleme. Dimpotrivă considerentele acestei decizii, cu

valoare de principiu, conduc la o soluție contrară: „deși dispozițiile în cauză normează în domeniul unor proceduri penale care nu țin de rezolvarea pe fond a cauzei, dreptul la un proces echitabil trebuie impus, întrucât există posibilitatea ca rezultatul procedurii referitoare la admisibilitatea plângerii să fie decisiv pentru stabilirea unei acuzații în materie penală”.

- Un al doilea argument care pledează pentru citarea unei persoane acuzate de comiterea unei infracțiuni prin plângerea formulată împotriva soluției procurorului de caz, rezidă tocmai în posibilitatea pe care o are judecătorul de a admite plângerea în condițiile art. 341 alin. 6 lit. b și de a trimite motivat pentru începerea urmăririi penale, Este adevărat că urmărirea penală s-ar începe inițial și obligatoriu, potrivit noilor dispoziții legale în rem, dar, în contextul în care este indicată persoana care ar fi comis infracțiunea, există cazuri în care se prefigurează, la momentul adoptării acestei soluții și continuarea urmăririi în personam, față de respectiva persoană. Or, în aceste condiții, este evident interesul persoanei acuzate de comiterea unei infracțiuni în salvagardarea soluției procurorului de caz, fiind o etapă importantă a procedurii judiciare și în care trebuie să i se permită (inițial prin comunicarea plângerii, înștiințarea despre termen, acordarea cuvântului dacă se prezintă); este adevărat că ulterior deciziei Curții s-a creat un vid de procedură, însă principiile fundamentale ale dreptului la un proces echitabil subzistă și trebuie să fie aplicate, iar chiar în considerentele acestei decizii s-a statuat că "deși dispozițiile în cauză normează în domeniul unor proceduri penale care nu țin de rezolvarea pe fond a cauzei, dreptul la un proces echitabil trebuie impus, întrucât există posibilitatea ca rezultatul procedurii referitoare la admisibilitatea plângerii să fie decisiv pentru stabilirea unei acuzații în materie penală.". Or, în măsura în care judecătorul de cameră preliminară dispune începerea urmăririi penale, chiar dacă inițial urmărirea penală trebuie începută obligatoriu în rem, considerentele cu valoare de principiu precitate sunt incidente.

- Argumentul referitor la dificultatea practică de a identifica domiciliile respectivelor persoane nu poate justifica încălcarea dreptului la apărare a acestei persoane, dificultățile menționate nefiind unele insurmontabile.

- Argumentul referitor la dorința de a nu supune persoanele acuzate de comiterea unei infracțiuni prin plângerea formulată împotriva soluției procurorului este rezonabil (în condițiile în care, pe citație se menționează că în caz de neprezentare se poate dispune aducerea cu mandat și în condițiile în care se presupune rezonabil că un cetățean de bună credință se prezintă (a chemarea instanței, cu consecințele ce decurg de aici), dar nu poate justifica încălcarea dreptului la apărare al unei persoane acuzate de comiterea unei infracțiuni. Un astfel de argument are ca premisă ideea că plângerea este nefondată. Or, această constatare nu poate avea decât caracterul unei concluzii și nu a unei ipoteze de lucru.

- Chiar dacă plângerea este îndreptată împotriva soluției procurorului de caz, prin formularea și susținerea acesteia, în măsura în care este indicată o persoană ca fiind autorul unei infracțiuni, se tinde la tragerea la răspundere a acesteia;

Argumentele soluției:

Este necesară citarea tuturor persoanelor care sunt acuzate de comiterea unei infracțiuni, cel puțin din perspectiva soluției care poate fi pronunțată conform art. 341 alin. 6 lit. b Cod procedură penală, pentru toate argumentele expuse anterior, în susținerea celei de a opinii expusă.

Titlul 10 - Legea penală aplicabilă cererilor de liberare condiționată în situația în care deținutul a fost condamnat inițial pe legea veche, iar ulterior s-a admis o cerere de aplicare a legii penale mai favorabile.

- 10.1. Materia – drept procesual penal
- 10.2. Subcategorie – cauze soluționate de instanța de judecată
- 10.3. Obiect Ecris – liberarea condiționată
- 10.4. Act normativ – Codul de procedură penală
- 10.5. Articole aplicabile – art. 587 Cod procedură penală

Abstract – rezumatul soluției însușite

Efectele liberării condiționate se stabilesc în funcție de efectele pozitive din legea penală mai favorabilă care a condus la reducerea pedepsei (soluție adoptată cu majoritate de voturi).

Argumente

Mai multe opinii exprimate:

O primă opinie este în sensul că, atunci când, la momentul admiterii contestației, s-a aplicat legea mai favorabilă global, în mod automat, ca urmare a deciziei Curții Constituționale cu nr. 265/2014, se va aplica respectiva lege și cererii de liberare condiționată.

A doua opinie este că și în situația în care aplicarea legii penale mai favorabile s-a făcut pe instituții, anterior deciziei Curții, atâta vreme cât s-a aplicat legea nouă fie și cu privire la o singură instituție (de exemplu s-a redus pedeapsa conform legii noi, dar tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni a urmat legea veche considerată mai favorabilă), liberarea condiționată va fi analizată prin prisma prevederilor legii noi.

O a treia opinie este în sensul că, atâta vreme cât aplicarea legii mai favorabile s-a făcut pe instituții, este firesc să se analizeze și la momentul liberării condiționate legea mai favorabilă, întrucât nu s-a stabilit niciodată anterior care este legea mai favorabilă, global, situației unei persoane.

Practica judiciară a judecătorilor de sector din municipiul București este în sensul că, pentru o faptă comisă sub imperiul legii vechi, liberarea condiționată se analizează în baza acestei reglementări, considerată mai favorabilă, indiferent de admiterea unei contestații privind aplicarea legii penale mai favorabile.

Opinia unanimă a judecătorilor din cadrul Curții de Apel Iași–Secția penală și pentru cauze cu minori este în sensul că:

- în situația în care pedeapsa a fost stabilită în baza legii penale mai favorabile aplicate în mod global, această lege va fi aplicabilă și instituției liberării condiționate;
- în situația în care pedeapsa a fost stabilită în baza legii penale mai favorabile aplicate pe instituții autonome (de la momentul intrării în vigoare a legii penale noi și până la intervenția Curții Constituționale prin Decizia nr. 265/2015), s-a opinat că aplicabilă liberării condiționate va fi legea identificată ca fiind mai favorabilă acestei instituții.

Argumentele soluției:

Dispozițiile legii penale mai favorabile aplicabile, privind liberarea condiționată, vor fi determinate în funcție de legea aplicată la judecarea cauzei, care a condus la reducerea pedepselor și care poate fi legea veche sau legea nouă.

Titlul 11 - Incidența fie a art. 10, fie a art. 15 din Legea nr. 187/2002 pentru punerea în aplicare a Codului penal, în situația în care un inculpat a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoarea, a cărei executare a fost suspendată condiționat, potrivit art. 81 C.pen. 1969, iar în cursul termenului de încercare și ulterior intrării în vigoare a noului Cod, a comis din nou o infracțiune

11.1. Materia – drept penal

11.2. Subcategorie – cauze soluționate de instanța de judecată

11.3. Obiect Ecris – infracțiuni

11.4. Act normativ – Codul penal

11.5. Articole aplicabile – art. 10, art. 15 din Legea nr. 187/2002

Abstract – rezumatul soluției însușite

În situația enunțată, soluția este în sensul aplicării dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 187/2012. În același sens și în susținerea aceleiași soluții este și decizia nr. 13/6 mai 2015 a ÎCCJ în pronunțarea unei hotărâri prealabile (adoptată cu unanimitate).

Argumente

Mai multe opinii exprimate.

Într-o primă opinie, majoritară la nivelul secției penale a Judecătoria Iași, se arată că, în situația premisă, se impune aplicarea art. 15 în contextul în care apare ca fiind o dispoziție specială, referindu-se în mod expres la instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, inclusiv la revocarea suspendării executării pedepsei; pe lângă interpretarea literală, (care conduce la concluzia că situației expuse ca ipoteză de lucru și în care se dispusese suspendarea condiționată a executării, nu poate fi aplicat cu prioritate decât textul care se referă expres la suspendarea condiționată a executării) se impune a fi reținut și un argument de interpretare sistematică a textelor, art. 10 instituind o dispoziție de principiu, enunțând practic regula, pe când art. 15, situat ulterior, reglementează printr-o dispoziție derogatorie de la regulă, excepția.

Într-o a doua opinie, minoritară, se arată că art. 15 are în vedere situația în care cea de a doua infracțiune a fost comisă sub imperiul legii vechi, fiind doar judecată sub imperiul legii noi. Astfel, în opinia minoritară, textul de lege care cuprinde dispoziția specială, aplicabilă situației premisă, este tocmai art. 10, care face referire expresă la situația, în care cea de a doua infracțiune a fost comisă sub imperiul legii noi, spre deosebire de art. 15 care nu face o astfel de distincție.

Argumentele soluției:

Pentru ipoteza menționată, soluția este în sensul aplicării dispozițiilor art. 15 din Legea nr. 187/2012. În același sens și în susținerea aceleiași soluții este și decizia nr. 13/6 mai 2015 a ÎCCJ în pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Titlul 12 - Reținerea unității sau pluralității de infracțiuni în cazul în care autorul pătrunde într-o locuință și sustrage bunuri care aparțin mai multor persoane. Infracțiune de furt.

- 12.1. Materia – drept procesual penal
- 12.2. Subcategorie – cauze soluționate de instanța de judecată
- 12.3. Obiect Ecris – infracțiuni
- 12.4. Act normativ – Cod penal
- 12.5. Articole aplicabile – art. 35, art. 38 Cod penal

Abstract – rezumatul soluției însușite

Soluția la această problemă de drept depinde de împrejurarea în care a acționat inculpatul, respectiv:

- dacă autorul a acționat în baza unei rezoluții infracționale unice, urmărind aceeași finalitate, în aceleași condiții de loc și de timp, printr-o acțiune unică, având poziția psihică specifică celui care intenționează să sustragă bunuri din acel loc, fără a-și proiecta posibilitatea vătămării unor patrimonii multiple, chiar dacă bunurile sustrase aparțin unor persoane diferite, se va reține o unitate infracțională simplă, sub forma unei unități naturale colective;

- dacă autorul a acționat în împrejurări care pot justifica a considera că acesta a prevăzut că lezează patrimoniile unor persoane diferite, chiar acționând într-o singură locuință, proiectându-și posibilitatea ca bunurile vizate să aparțină unor titulari diferiți pe care a acceptat să-i vătămă, se va reține un concurs real omogen de infracțiuni de furt.

(adoptată cu unanimitate)

Argumente

Mai multe opinii exprimate:

• Într-o primă opinie, se arată că inculpatul a comis o singură infracțiune de furt, pentru următoarele argumente:

1. a acționat în executarea unei rezoluții infracționale unice, în aceleași condiții de loc și timp, printr-o acțiune unică;

2. infracțiunea de furt este o infracțiune îndreptată împotriva patrimoniului;

3. nu au relevanță pentru stabilirea unicității sau pluralității de infracțiuni, aspectele privitoare la posibilitatea împăcării cu una dintre persoanele vătămăte,

• Într-o a doua opinie, s-a arătat că trebuie reținute tot atâtea infracțiuni de furt câte persoane vătămăte sunt pentru următoarele argumente:

1. se creează raporturi de drept penal, de conflict, distinct, între fiecare dintre persoanele vătămăte și autori;

2. dacă în cazul infracțiunii continuate este necesară unicitatea de subiect pasiv pentru a se reține o singură infracțiune, cu atât mai mult în cazul unui singur act material pentru a se reține o singură infracțiune este necesar ca subiectul pasiv să fie unic;

3. dat fiind că este prevăzută împăcarea ca și cauză care înlătură răspunderea penală, în cazul în care se reține o singură infracțiune și inculpatul se împacă cu una sau cu o parte dintre persoanele vătămate, acțiunile infracționale îndreptate împotriva persoanelor cu care s-a împăcat nu vor mai atrage răspunderea penală a inculpatului. În situația în care se reține o singură infracțiune, inculpatul ar răspunde penal pentru întreaga activitate infracțională, chiar dacă ar exista premisele împăcării cu una sau cu o parte dintre victimele infracțiunii.

Argumentele soluției:

Soluția la această problemă de drept depinde de împrejurarea în care a acționat inculpatul, respectiv:

- dacă autorul a acționat în baza unei rezoluții infracționale unice, urmărind aceeași finalitate, în aceleași condiții de loc și de timp, printr-o acțiune unică, având poziția psihică specifică celui care intenționează să sustragă bunuri din acel loc, fără a-și proiecta posibilitatea vătămării unor patrimonii multiple, chiar dacă bunurile sustrase aparțin unor persoane diferite, se va reține o unitate infracțională simplă, sub forma unei unități naturale colective;

- dacă autorul a acționat în împrejurări care pot justifica a considera că acesta a prevăzut că lezează patrimoniile unor persoane diferite, chiar acționând într-o singură locuință, proiectându-și posibilitatea ca bunurile vizate să aparțină unor titulari diferiți pe care a acceptat să-i vătămă, se va reține un concurs real omogen de infracțiuni de furt.

Titlul 13 - Reținerea unității sau pluralității de infracțiuni în cazul în care autorul pătrunde într-un apartament în care locuiesc efectiv 4 persoane, fără consimțământul vreuneia dintre acestea. Infracțiune de violare de domiciliu.

13.1. Materia – drept penal

13.2. Subcategorie – cauze soluționate de instanța de judecată

13.3. Obiect Ecris – infracțiuni

13.4. Act normativ – Cod penal

13.5. Articole aplicabile – art. 35, art. 38 Cod penal, art. 224 Cod penal

Ipoteză:

Situația premisă este dată de pătrunderea unei persoane într-o locuință, încăpere, dependință sau loc împrejmuit ținând de acestea, fără consimțământul persoanelor care o folosesc. Concret, se pune problema dacă, în situația în care inculpatul a pătruns într-un apartament în care locuiesc efectiv 4 persoane, fără consimțământul vreuneia dintre acestea, se vor reține 4 infracțiuni sau o singură infracțiune de violare de domiciliu.

Abstract – rezumatul soluției însușite

Soluția la această problemă de drept depinde de împrejurarea în care a acționat acesta, respectiv:

- dacă autorul a acționat în baza unei rezoluții infracționale unice, urmărind aceeași finalitate, în aceleași condiții de loc și de timp, printr-o acțiune unică, având poziția psihică specifică celui care intenționează să pătrundă fără drept într-un domiciliu, în sensul legii penale, sau să refuze explicit părăsirea acestuia la cererea expresă a persoanei care folosește spațiul respectiv, fără a-și proiecta posibilitatea vătămării unor titulari multipli, chiar dacă spațiul respectiv este folosit, în fapt, de persoane diferite, se va reține o unitate infracțională simplă, sub forma unei unități naturale colective;

- dacă autorul a acționat în împrejurări care pot justifica a considera că acesta a prevăzut că lezează dreptul la inviolabilitatea domiciliului, a libertății individuale și a vieții private a unor persoane diferite, chiar acționând într-o singură locuință folosită de mai multe persoane, proiectându-și posibilitatea ca spațiul respectiv să fie folosit de titulari diferiți pe care a acceptat să-i vatăme în drepturile enumerate, se va reține un concurs real omogen de infracțiuni de violare de domiciliu.

(soluție adoptată în mod unanim).

Argumente

Mai multe opinii exprimate:

Într-o **primă opinie** (majoritară) se impune reținerea unui număr de infracțiuni egal cu numărul de persoane care folosesc locuința respectivă, pentru următoarele argumente:

1. infracțiunea de violare de domiciliu este o infracțiune contra persoanei, astfel încât, potrivit jurisprudenței și doctrinei, se rețin atâtea infracțiuni contra persoanei câte persoane au fost vătămăte prin respectiva conduită ilicită; ca și argument de doctrină se menționează în susținerea acestei teze și opinia exprimată în acest sens în doctrină, respectiv M.Udroiu, Drept penal. Parte generală. Parte specială, Edit. CHBeck, București, 2011, pg. 269: „în ipoteza în care în locuința în care se pătrunde nelegal sau din care se refuză părăsirea locuiesc mai multe persoane, se va reține un concurs de infracțiuni, fiind vorba de o pluralitate de subiecți pasivi la o infracțiune contra persoanei; în doctrină nu fost identificată o opinie contrară.

2. legea penală ocrotește viața privată și dreptul fiecărei persoane de a își desfășura viața privată într-o anumită locuință și nu locuința în materialitatea ei;

3. nu are relevanță dacă infractorul prefigurează sau nu câte persoane locuiesc efectiv în respectiva locuință. În situația în care o persoană își asumă implementarea unei rezoluții infracționale constând în a pătrunde într-o locuință, chiar dacă nu cunoaște numărul celor ce o locuiesc, își asumă, conștient și riscul de a viola domiciliul mai multor persoane, cu **intenție indirectă**. Pentru identitate de rațiune, (de asemenea în cazul unei infracțiuni îndreptate contra persoanei) în situația în care un infractor incendiază o locuință în care locuiesc mai multe persoane care decedază, se vor reține atâtea infracțiuni de omor câte persoane au decedat, chiar dacă inculpatul nu a cunoscut la momentul comiterii faptei numărul de persoane care se aflau în respectiva locuință și chiar dacă acest număr era neuzual de mare.

Într-o **a doua opinie** (minoritară) se menționează că se impune reținerea unei singure infracțiuni, pentru următoarele argumente:

1. chiar mai multe persoane locuiesc într-un imobil, ele au același domiciliu, valoare unică și indivizibilă, ocrotită de art. 224 C.pen,

2. făptuitorul nu știe câte persoane locuiesc în respectivă, astfel încât nu intenționează să violeze și domiciliul acelor persoane;

3. ar fi inadmisibil ca în situația în care un făptuitor pătrunde fără drept în locuința unei familii formată din 2 părinți și 2 copii să se considere că s-a violat și domiciliul copiilor, reținându-se astfel 4 infracțiuni;

Argumentele soluției:

Soluția la această problemă de drept depinde de împrejurarea în care a acționat inculpatul, respectiv:

- dacă autorul a acționat în baza unei rezoluții infracționale unice, urmărind aceeași finalitate, în aceleași condiții de loc și de timp, printr-o acțiune unică, având poziția psihică specifică celui care intenționează să pătrundă fără drept într-un domiciliu, în sensul legii penale, sau să refuze explicit părăsirea acestuia la cererea expresă a persoanei care folosește spațiul respectiv, fără a-și proiecta posibilitatea vătămării unor titulari multipli, chiar dacă spațiul respectiv este folosit, în fapt, de persoane diferite, se va reține o unitate infracțională simplă, sub forma unei unități naturale colective;

- dacă autorul a acționat în împrejurări care pot justifica a considera că acesta a prevăzut că lezează dreptul la inviolabilitatea domiciliului, a libertății individuale și a vieții private a unor persoane diferite, chiar acționând într-o singură locuință folosită de mai multe persoane, proiectându-și posibilitatea ca spațiul respectiv să fie folosit de titulari diferiți pe care a acceptat să-i vatăme în drepturile enumerate, se va reține un concurs real omogen de infracțiuni de violare de domiciliu

Președinte Secția penală și pentru cauze cu minori,
Judecător

AC/2 ex